

POSTANOWIENIE

26 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku S. N., Z. N. i M. P.
z udziałem K. N., J. N., W. N., S. N. i J. K.
o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
na skutek skargi kasacyjnej S. N., Z. N., M. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z 8 marca 2022 r., I Ca 495/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. ustala, że uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kolbuszowej na rzecz adwokata A. W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług - tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora w postępowaniu kasacyjnym,**
- 4. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kolbuszowej na rzecz adwokata T. W. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług - tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 8 marca 2022 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Kolbuszowej z 15 lipca 2021 r. oddalającego wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. N. oraz rozstrzygnął w przedmiocie kosztów postępowania.
2. Od powyższego orzeczenia skargę kasacyjną wywiedli wnioskodawcy powołując się na naruszenie art. 679 k.p.c.
3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c.
4. W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestniczka J. K. wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a ponadto zasądzenie zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4

k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

6. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.
7. Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Stąd też podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Zarzutem takim jest nie tylko zarzut naruszenia art. 233 § 1 KPC, lecz także przepisów regulujących sposób ustalania faktów. Każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z tą podstawą faktyczną, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 KPC jest *a limine* niedopuszczalny (zob. postanowienie SN z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 238/22).
8. Zawarty w art. 398³ § 3 KPC zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 KPC) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów (art.

398³ § 3 KPC), również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r., I CSK 2938/22).

9. W ocenie Sądu Najwyższego skarżący nie przedstawił wystarczającej argumentacji pozwalającej na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.
10. Skarżący w istocie ograniczył się do kwestionowania ustalonego przez Sąd drugiej instancji stanu faktycznego („z akt sprawy jednoznacznie wynika, że strony były nienależycie reprezentowane, były pozbawione możliwości działania i orzeczenie zostało uzyskane za pomocą czynu zabronionego”), co jak wskazano powyżej jest niedopuszczalne na etapie postępowania kasacyjnego.
11. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazał, dlaczego brak jest podstaw do zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. N. w trybie art. 679 k.p.c. Skarżący nie zgadza się z takim rozumowaniem, jest to jednak niewystarczające dla przyjęcia, że skutecznie wykazał którąś z przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 12 lutego 2020 r., III CSK 169/19).
12. Należy podkreślić, że do zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku z inicjatywy osoby, która była uczestnikiem postępowania może doprowadzić tylko powołanie się na taką podstawę faktyczną, która nie mogła być powołana w poprzednio toczącym się postępowaniu (zob. postanowienie SN z 9 września 2011 r., I CSK 726/10).
13. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).
14. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c.
15. O wynagrodzeniu kuratorów orzeczono na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r., w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 6 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie, z uwzględnieniem uchwały Sądu Najwyższego z 5 listopada 2021 r. (III CZP 68/20) przewidującej podwyższenie tego wynagrodzenie o należny podatek od towarów i usług.

[SOP]

(r.g.)